

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 251. — ŠTEV. 251.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 25, 1928. — ČETREK, 25. OKTOBRA 1928.

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Norris se bo zavzel za Smitha.

POGRESIVCI V REPUBLIKANSKI STRANKI NISO NIČKAJ ZADOVOLJNI S H. HOOVERJEM

Progresivni republikanski senator se bo izrekel za Smitha v Omahi, v soboto, kot je objavil Frederick C. Howe. — Governor Smith je zapustil Albany za dvatedenski boj do končne zmage. — Napravil je vtis, da je "pripravljen za akcijo".

Na Smithovem posebnem vlaku v Boston, 24. oktobra. — Governor Alfred E. Smith se je danes poslovil od Albanyja, da se napoti na zaključna potovanja svoje predsedniške kampanje.

Posebni vlak demokratičnega nominiranja je zapustil Albany ob desetih jutraj, namenjen v Springfield, Worcester in Boston.

Njegove kampanje v preteklosti so bile vedno izvojevane tekom zadnjih tednov pred volitvami.

Danes je pričel z potovanjem, ki ga bo poneslo od Atlantske obale pa do Marylanda in on ima manj kot dva tedna, tekom katerih mora storiti vse to.

Izpremenjeno kampanjsko obnašanje je bilo mogoče opaziti, ko je zbiral svoje listine za končno potovanje. Govor Herberta Hooverja v New Yorku v ponedeljek zvečer, v katerem je obdolžil Smitha socijalističnih tendenc glede farmerske podpomoči, prohibicije in vodne sile, je imel nepobiten učinek na "srečnega vojščaka", kot so trdili njegovi prijatelji. Njegovi zapiski so naravnost goreli samih odgovorov.

V svojih kampanjah ni governor Smith nikdar pričel s svojim bojem do zadnjih dveh tednov. S pretkanim političnim vpogledom je znal vedno izkoristiti svoj čas. On smatra govor Hooverja kot prvo resnično ugotovilo glede važnih vprašanj od strani republikanskega kandidata.

Na svojih dveh potovanjih po Zapadu je imel dva rakošna vlaka enajstih vozov. Sedaj pa ima le privatni voz, ki je last njegovega prijatelja, Wm. Kennya, brooklynskega kontraktorja. Razventega ima še dva navadna Pullmanova vozova za častniške poročevalce in klubno karo za mimeografične stroje.

Izgledalo je kot da je slekel suknjo ter zavihal rokave, da se loti dela.

V trinajstih dneh pred volitvami upa pozdraviti milijone ljudi v Springfieldu, Worcesteru, Bostonu in tako naprej do mesta New Yorka. Ti državljani imajo 138 elektoralnih glasov, dovolj, da se preokrene kakršnekoli volitve.

— Senator Norris, ki je priznan izza smrti starejšega senatorja La Folletta kot voditelj pogresivne stranke, se bo izjavil za governorja Smitha v govoru, katerega bo imel v soboto zvečer v Omahi, — je rekel Frederick C. Howe, eksekutivni tajnik progresivne Lige za Smitha.

Norris ima številne pristaše v svoji domači državi Nebraski in v drugih državah severozapada.

Dosedaj se ni hotel Norris izjaviti niti za Hooverja, niti za Smitha, dasiravno je izjavil v zadnjem času pogosto, da je razočaran radi stališča Hooverja glede vprašanj farmske podpomoči in vodne sile.

Princesinja Mary "pogorela".

DUBLIN, Irska, 24. oktobra. — Danes se je zgodilo, da je požar uničil tehnična šolska poslopja in poškodoval neki samostan in drugo poslopje v Portumna, včeraj zvečer. Portumna je sedež gradu lorda Lascelles in princesinje Mary. Domneva se, da je bil požar podtaknjen.

Sorodniki morilca Obregon zopet aretirani.

MEXICO CITY, Mehika, 24. oktobra. — Včeraj zvečer je bilo objavljeno, da so bili zopet aretirani sorodniki Obregonovega morilca Jose de Leon Torala. Oficijsko ni bila izdana nikaka izjava glede tega. Stariši Torala niso bili aretirani. Vse aretirane so spravili v zvezno okrajno jetnišnico.

HERBERT HOOVER ZAKLJUČUJE SVOJO VOLILNO KAMPANJO

Republikanski predsedniški kandidat, Herbert Hoover, namerava preživeti miren teden na svojem domu v zveznem glavnem mestu. — Opuštil je svojo "porčno" kampanjo ter hoče le še enkrat govoriti, predno bo odšel na volišče, da odda svoj glas.

WASHINGTON, D. C., 24. oktobra. — Medtem ko je governor Smith pričel z najbolj agresivno fazo predsedniške bitke v Bostonu, je Herbert Hoover skoro dovršil svojo kampanjo za predsedniško mesto.

Proti objavljenim načrtom ne bo vodil prihodnji teden intenzivne "porčne kampanje", katero je obljubil. Z izjemo nekega neformalnega nagovora, katerega bo imel v četrtek zvečer v svojem glavnem stanu, bo posvetil nominiranje samega sebe izključno le pripravi za dolg nagovor, katerega bo imel v St. Louisu, po svojem povratku iz Californije, kamor bo šel, da glasuje.

Mogoče bo govoril še enkrat na svojem domu v Palo Alto na večer pred volitvami, a vrjetno je, da bo to le pogovor med sosedi.

S člani svoje družine in celim spremstvom bo odšel Hoover proti zapadu najbrž prihodnji terek. Njegov govor v St. Louisu se bo najbrž vršil dne prvega ali drugega novembra. Od tam naprej bo vzel ravno črto v Californijo, ki ga bo povedla skozi koruzni pas. Vrjetno je, da bo večkrat nastopil na zadnjem delu vlaka ter imel par kratkih nagovorov.

Ce se bo držal Hoover tega programa, pomenja to, da smatra on in njegovi svetovalci severozapadni teritorij, Minnesota, Montana in druge žitne države za varne za republikansko stranko. Prvotni namen je bil vrniti se skozi katerikoli sektor, katerega bi se smatralo le količkaj omahljivim.

Govor v St. Louisu bo namenjen volilem v Mississippi. Čeprav je vrjetno, da bo govoril o številnih vprašanjih, je vendar vrjetno, da bo govoril o notranjih vodnih potih, pomoči za poplave in drugih stvareh, ki zanimajo Osrednji zapad.

Predsednik Coolidge ne bo imel nobenega govora za Hooverja ali prevzel kakega aktivnega dela v kampanji. To je bilo razvidno iz neke večerajšnje izjave v Beli hiši, da bo imel predsednik dva svoja nagovora po volitvah.

Stavka tekstilnih delavcev v Lodzu končana.

LODZ, Poljska, 24. oktobra. — Po tritedenski stavki so morali tekstilni delavci danes zopet pričeti z delom. Generalna stavka je bila že v soboto preklešana, nakar se je pustilo delavcem v tekstilnih napravah proste roke.

Poslanec Szerkowski, voditelj organiziranih službenec v tekstilnih tvornicah, je rekel včeraj, da nimajo organizacije dovolj stavarjskih skladov. Delavci so dobili petodstotno povišanje plač.

Razprave o kraljevski poroki.

BRUSELJ, Belgija, 23. okt. — Kardinal Gamba, nadškof iz Turina in kardinal Vanroye, primat Belgije, sta se včeraj posvetovala v Turinu. Glasi se, da sta razpravljala o načrtih za versko poroko med kronprincem Humbertom in belgijsko princesinjo Mary Jose iz Belgije.

Deček ubit vsled posnemanja muvjev.

NASHUA, N. H., 24. oktobra. — Kino-slike, ki kažejo krvave banditske čine, so bile najbrž odgovorne za smrt 14-letnega Adama Goodviera, kojega truplo so našli v ozadju metodistiške cerkve včeraj malo pred polnočjo.

Dva tovariša Goodviera sta bila aretirana pod tehnično obdolžbo.

Olive zastupile štiri.

BRIDGEPORT, Conn., 24. okt. — Neka deklica je bila blizu smrti in tri nadaljne so bile resno bolne tukaj, vsled zavzivanja oliv pri neki poroki v ponedeljek zvečer.

Kardinal De Lai umrl.

ROM, Italija, 24. oktobra. — Gaetano kardinal De Lai, poddekan svetega kolegija kardinalov, je umrl danes. Bil je star 75 let ter je bil imenovan kardinalom leta 1911. z naslovom škofa iz Sabine.

Nov letalni čoln preizkušen.

BERLIN, Nemčija, 24. oktobra. — Nov letalni čoln Rohrbach aeroplanskih naprav se preizkuša sedaj za nameravani transatlantiški polet z medpostajami.

Čoln ima prostora za pet potnikov in štiri moše posadke.

Dempsey-eva sestra se je poročila.

SALT LAKE CITY, Utah, 23. oktobra. — Elsie Dempsey, sestra prejšnjega mojstrskega prepečaka Jack Dempseyja, je bila poročena včeraj tukaj z Danny Beekom, čim gledališkim igralcem iz New Yorka, ki nastopa tukaj v nekem gledališču.

Osušitev laškega jezera.

ROM, Italija, 23. oktobra. — Starinoslovci zasledujejo z največjim zanimanjem napore, da se dvigne slavno "galero" rimskega cesarja Kaligule z dna jezera Nemi, kjer je ležala izza pričetka krščanske dobe.

Galera je bila plavajoča palača, v kateri so se vršile slovite veselice in orgije. Poskusi, da se spravi to palačo na dan, so bili vpriporjeni perijodično od petnajstega stoletja naprej.

S pomočjo modernih inženirskih načrtov in strojev pa bo sedanj poskus najbrž uspešen. Inženirji so pričeli v soboto izpumpavati jezero. Delo bo končano v približno štirih mesecih.

ZEPELIN PRED POLETOM NA ZAPAD

Te dni bo nastopil "Graf Zeppelin" svoje nameravno potovanje proti zapadu. — Sopotniki in nameravana pot.

LAKEHURST, N. J., 24. okt. — Nemška zračna križarka "Graf Zeppelin", je pripravljena da odpotuje danes ob polnoči ali jutri zjutraj ob jutranji zori na svoj obiskovalni polet na Srednji zapad. Čas odleta je odvisen od vremena.

Za polet povabljeni gostje so bili pozvani, naj bodo do šestih zvečer tukaj, letalnem polju. Osemnajst ali dvajset tih gostov se bo udležilo poleta kot posebni gostje dr. Eekenerja.

Ti sami ter oni častniki in možje, ki so bili v Washingtonu in Chicagu, so se že včeraj zvečer vrnili semkaj. Zeppelinovski voditelj pa se je že preje podal k počitku ter ga ni bilo mogoče preje napotiti k temu, da bi objavil natančni čas odleta.

Hugh Allen, član Goodyear Zeppelin Corporation iz Akron, Ohio, ki vodi trgovski del Zeppelinovega potovanja, pa je objavil začasni vzpored nameravanega potovanja "Graf Zeppelina", a je doštavljal, da je še marsikaj odvisno od vremenskih razmer.

Kot objavljeno že preje, bo šel Zeppelin na Scott letalno polje v Belleville, O., kjer bo ostal do naslednjega jutra. V petek bo nato letel preko Chicaga, Clevelanda, Akrona, Buffala, Albany, in nazaj v New York v zračno postajo v Lakehurst.

Velikan bo nato zopet napolnjen s plinom in obarnim plinom, da nastopi domače potovanje v Friedrichshafen v Nemčiji.

Med povabljenimi gosti se nahajajo številni ameriški častniki in drugi visoki uradniki, ki se pečejo z zrakoplovstvom.

Red Moran mora umreti.

ALBANY, N. Y., 24. oktobra. — Thomas (Red) Moran, ki je bil dvakrat spoznan krivim, da je ustrelil v Brooklynu dva policista, bo moral umreti v električnem stoleu v Sing Singu.

Sodišče je zavrnilo priziv. ZEPELIN

Sodnik Keogh je mrtev.

Prejšnji višji sodnik Martin J. Keogh, demokrat, ki je bil pogosto indosiran tudi od republikancev za sodne službe, je umrl na svojem domu na Pelham Road v New Rochelle.

Sodnik Keogh je bil več let invalid in pred dvema tedni je dobil paraličen udarec.

Bomba ubila pet in ranila 21.

LAHORE, Indija, 24. oktobra. — Ko se je nahajala včeraj zvečer velika ljudska množica Indijcev na poti domov, po praznovanju nekega praznika, se je razpočila sredi med ljudmi neka bomba.

Pet oseb je bilo na mestu ubitih in 21 težko ranjenih.

Obtožen radi kletvic.

LOCKHAVEN, Pa., 24. okt. — Izvanredno redka obtožba je bila dvignjena v Clinton okraju proti Thomas Walizerju, — namreč obtožba radi preklinjanja.

BELGIJSKA VLADA NOČE NITI ZA LAS POPUSTITI

Belgija noče nikakor popustiti in vsled tega vlada v Nemčiji velik pesimizem glede izgledov na rešitve reparacijskega vprašanja. — Koliko zamore Nemčija plačati.

BRUSELJ, Belgija, 24. oktobra. — Belgijska vlada je uradno izjavila, da bo dvignila ugovor proti vsaki nadaljni omejitvi deleža Belgije pri reparacijskih plačilih nemške države. Ta izjava je sledila nekemu obisku S. Parker Gilberta, ameriškega generalnega agenta v Bruselju. Gilbert je bil najprvo gost belgijskega ministrskega predsednika Jasperja in nato prejšnjega ministr. predsednika Hymansa, nakar je bil sprejet od kralja Alberta.

Nato se je glasilo, da je Belgija popolnoma zadovoljna s svotami, katere dobiva danes v reparacijah od Nemčije, da pa ne bo privolila v nikako znižanje, neglede na to, kar bodo storile druge vlade.

BERLIN, Nemčija, 24. oktobra. — Prvikrat se je pokazal danes pesimizem glede izgledov Nemčije, da bi moglo biti sploh kdaj rešeno vprašanje reparacij.

V dejstvu, da se ni hotela Amerika uradno udeležiti pogajanj glede revizije Dawesovega načrta, vidijo številni znak, da se bo končala cela zadeva s splošno polomijado.

Poznavalci pravijo, da vztraja Francija pri tem, naj se najprvo preišče, "koliko je Nemčija sploh zmožna plačati". Če bi bila Francija zmožna izprešati iz Nemčije le par fenikov več kot pa znaša pravična odškodnina, potem se bo gotovo postavilo višji znesek.

Tornado obiskal London.

LONDON, Anglija, 23. oktobra. — Elegantna West End sekcija mesta si je danes borila pot iz divjih prizorov preobrnjenih avtomobilov, razbitih oken in napol porušenihih streh, ki so spominjale na zračne navale v vojnem času.

Tornado, ki je prihrul skozi Mayfair, Piccadilly in Oxford St. je povzročil včeraj zvečer pravega pandemonija. Le dve osebi pa sta bili ranjeni. Celi tornado je trajal kakih trideset sekund.

Pešci in policisti so bili dvignjeni v zrak.

ANGLEŽ DOBIL BAJE Z MARSA BRZOJAVKO

Neki Anglež je dobil baje odgovor na svoje radijsko sporočilo z Marsa, a njegova žena nič kaj zadovoljna z njegovimi "znankami" z drugega sveta.

CHICWICK, Anglija, 24. okt. — Dr. Mansfield Robinson, ki je odposlal danes zjutraj radijsko brzojavko na "Mars", je izjavil krog četrtre ure zjutraj, da je dobil gotova sporočila, katere pa je treba še dešifrirati.

V Morse kodu sestavljeno poročilo dr. Robinsona je bilo naslovljeno na neko damo "z velikanskimi uhlji" na Marsu ter je bilo od angleške radijske postaje razposlano na dolžino vala 18.700.

Dr. Robinson je prepričan spiritalist.

On se ni brigal za ugovore različnih porogljivcev, ki so opozarjali na to, da ne poznajo mogoče prebivalci Marsa Morsejevega koda, tudi če bi bili perfektni v angleščini.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	1,000 \$ 18.40	Lir	100 \$ 5.90
"	2,500 \$ 45.75	"	200 \$11.50
"	5,000 \$ 91.00	"	300 \$16.95
"	10,000 \$181.00	"	500 \$27.75
"	11,110 \$200.00	"	1000 \$54.50

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim zvezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se popreje z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH
"NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CORTLANDT 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY.
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louisa Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

RADIKALEN NAČRT

Glede preprečenja bodočih vojn je bilo izdelanih že nebroj načrtov, toda vsi se se izkazali kot jalovi.

Par milijonarjev je v svoji velikodušnosti celo razpisalo prečešnje nagrade, ki bi jih bili deležni izumitelji sredstva za preprečenje vojn.

Vršile so se drage razorožitvene konference, kojih posledica je bila še bolj intenzivno oboroževanje.

Pridigarji in človekoljubi so priporočali že nebroj sredstev, ki so se pa vsa izjavila, še predno jih je bilo mogoče preiskusiti.

Sedaj je pa sestavljen enostaven načrt, ki bi onemogočil marsikatero, če ne vse bodoče vojne.

Načrt najbrž ne bo obveljal, ker je preveč priprost in obenem preveč radikalen.

Liga narodov, kateri je bil predložen, se najbrž ne bo bavila z njim.

Predložil ga je general Fritz Holm, član Kraljevega Jahtnega Kluba v Kodanju. Sestavil ga je pa baje znani ameriški državnik col. E. M. House.

Načrt določa, naj vse države sprejmejo in vključijo v svojo zakonodajo naslednjo postavbo.

1. Vsi vladni uradniki, ki so dovolili, da se je njihova dežela vmešala v vojno, izgube službo. Poglavar države, vsi njegovi krvni sorodniki, ki so stari nad šestnajst let, vsi člani kabineta ali parlamenta, ki so glasovali za vojno, naj bodo takoj mobilizirani.

Dodeljeni naj bodo četam, ki bodo prve poslane proti sovražniku. Če jim bolj ugaja služba v submarinih, jim je tudi ta služba na razpolago.

2. Ista usoda naj bi zadela tudi vse škofe, prelate in duhovnike, ki vojni niso nasprotovali ali so celo blago slavliali orožje.

3. Vse žene in hčere zgoraj omenjenih gospodov, naj bi postale navadne bolniške strežnice in služkinje ter naj bi služile v neposredni bližini fronte.

4. Ne smelo bi biti nobenega odlikovanja in nobene nagrade za junaštvo na fronti.

5. Pet tisoč volilcev naj bi skrbelo, da bi se te do ločbe izpolnjevale. Ti volilci bi imelo pravico s surovo silo spraviti na fronto omenjene gospode, če bi ne hoteli iti pravo voljno.

Krasen in idealen načrt, ki bi onemogočil vse vojne. Boljši menda še ni bil predložen Ligi narodov. Toda voditelji Lige narodov ga bodo vrgli v koš. Načrt ima namreč veliko napako: če bi bil uveljavljen, bi bila vsaka vojna nemogoča.

Taki načrti pa Ligi narodov ne diše, ker bi res ustvarili nekaj pozitivnega ter preprečili ribarjenje v kalnem. Z drugimi besedami rečeno: načrt bo zato zavržen, ker je dober.

MALO VERJETNO POROČILO

Časopisje je poročalo, da je praznoval te dni v Hartwell, Ohio, svoj stotni rojstni dan Thomas Jordan.

Thomas je bil več kot polovico svojega življenja uslužben pri New York Central železnici.

Železniška uprava mu plačuje penzijo.

Možak je krepak in čvrst ter je vsak dan za zajtrk: sadje, zdrob, špeh, jajca, tost in kavo. Opoldne in zvečer ima pečenko z različnimi prikuhami.

Da bi mogel stoletni starec toliko pojesti, bi bilo na vsezadnje verjetno.

Toda ne more izenostavnega vzroka, ker mu previdna uprava New York Central železnice najbrž ne plača toliko penziona, da bi si mogel vse to privoščiti.

Zanimivosti iz Jugoslavije.

Smrtna nesreča na kolodvoru.

Na somborskem kolodvoru se je pripetilo zadnji čas več težkih nesreč. 3. oktobra se je pripetila še ena težka nesreča. 10-letna učenka Hela Pospišil je imela očeta stolarskega pomočnika, ki je bil zaposlen v delavnici blizu somborskega kolodvora. Kakor navadno, je deklica tudi 3. okt. prinesla očetu obed. Med tem, ko je oče obedoval, je Hela skakala po tračnicah in v svoji otročji razposajenosti ni pazila na vlak. Ta čas ni prišel noben vlak, toda na kolodvoru so premikali vagon, česar deklica ni opazila. Nesrečo so opazili, ko je deklica prišla pod vagon in se je čul njen obupni krik na pomoč. Vagon so takoj ustavili in izpod njega potegnili deklico, ki je bila vsa v krvi. Imela je smrtne poškodbe po vsem telesu. Takoj so poklicali rešilni voz, ki je ponesrečenko odpeljal v bolnico usmiljenih sester. Vsa zdravniška pomoč je pa bila zaman. Deklica je podlegla težkim poškodbam.

Senzacionalen nastop Zagrebčana na Dunaju.

Pred dnevi je nastopil Zagrebčan Slavko Barte na Dunaju kot akrobat in je vzbudil celo v Ameriki največjo senzacijo. Zagrebčan ni pozval na dvojni kakega druga goljata ali akrobata, temveč se je hotel poskusiti v moči z dvema aeroplanoma. Prvikrat je nastopil na letališču v Aspernu in mu je poskus sijajno uspel. Temu poskusu so prisostvovali novinarji in drugi zastopniki oblasti. Barte je sklenil roke, in si dal privezati na mišice dva aeroplana po 240 konjskih sil. Ko sta se aeroplana hotele dvigniti, ju je Barte pridržal na zemlji s svojo nadčloveško silo. V enem aeroplanu je sedel dunajski pilot Zuzman, v drugem pa nemški pilot Lueber. Vsem je zastala sapa, ko sta motorja v letalu zabrnela. Vsakega drugega smrtnika bi letala raztrgala na dvoje. Barte je pa po končanem poskusu odstranil s nasmeškom vrvi s svojih mišic ter se je zgibal, da mu je kri zopet pravilno krožila. Na njem ni bilo opaziti ne utrujenosti, ne kake druge spremembe. Publika mu je priredila burne ovacije in dunajsko časopisje je poročalo o človeku smrti in njegovih produkcijah, o Zagrebčanu, ki se boril z aeroplanom in ki je najmočnejši človek na svetu. V nedeljo je Barte ponovil svoj poskus pred 10-tisočglavo množico in je pri tem skoraj izgubil glavo. Prvi poskus se je posrečil, Barte je obdržal aeroplana na zemlji. Publika je burno zabavala, da akrobat ponovi svojo vratolomno produkcijo. Barte je hotel uginiti občinstvu in je privezal aeroplana ponovno na svoje krepke mišice. Motorja sta začela delovati. Akrobat ni opazil, da je v istem času potegnil močan veter. S to silo Barte ni računal in je omagal. Pilota sta opazila, da se je akrobat onesvestil. Hitro sta ustavila motorja in tako preprečila veliko nesrečo. Upati je, da Barte ni zadobil težkih notranjih poškodb.

Tihotapci zlata v Zagrebu.

Milan Velebit, lastnik nekega zagrebškega bara, je nekega dne sedel v baru in se pogovarjal z znanecem. V bar sta stopila dva tujca ter pozdravila v nemščini. Govorila sta dunajski dialekt. Kmalu se je eden odstranil, drugi pa je pristopil k gospodarju in ga vprašal, kako mu gre. Velebit mu je odgovoril, da se je že naveličal bara in bi rad prevzel kako drugo podjetje. Tedaj je tujec stopil bliže in zaupljivo zasepel Velebita, da bi imel zanj primerno službo, toda biti mora zelo diskreten, ker od tega zavisi vse uspeh podjetja. Gospodar je odgovoril, da ni baba in da zna čuvati tajnosti. No, potem je vse v redu, je odgovoril Dunajčan. Gre namreč za tihotapstvo zlata z Dunaja v Zagreb. Tujca da imata 3 kg in 25

dkg. zlata pri sebi, ostalo pa hraniti v sobi v hotelu "Pri lovskega rogu". Gazda Milan je pogledal zlato, ki ga je Dunajčan privlekel izpod suknje in ugotovil je, da ni punčirano. Šinila mu je v glavo misel, da bi zaslužil okoli 3000 tisoč Din, če prijavi tihotapec policiji. Dunajčan je dejal, da bi s tovaršem nosila zlato v Zagreb z Dunaja. Velebit bi pa moral poskrbeti za kupec. Gazda je nato prepričevalno začel pripovedovati o nečem njegovem znanecu, ki je zelo bogat in se bavi s prekopavanjem zlatnine. To je sijajno, je vzkliknil Dunajčan, pozneje bi lahko vtihtopljali tudi briljante in diamante. Dobro, dobro, je dejal gazda Milan, takoj stopim po prijatelja, ki kupuje zlatino. Velebit je krenil naravnost na policijsko direkcijo in je tam povedal, kakšna gošta ima v svojem lokal. Dežurni uradnik je odločil debelega detektiva Dana, da prevzame vlogo bogatega Velebitovega prijatelja, prekupevalca z zlatino. Družba se je umaknila v separirano sobo in začela pregledovati zlato. Detektiv, ki je prav dobro igral vlogo Velebitovega prijatelja Rašica, je slednjič rekel Dunajčanu, na mu pokaže še ostalo zlato. Nato so se vsi odpeljali v hotel "Pri lovskega rogu". Rašič je plačal svojo kavo s tisočakom. Natak ga je vprašal, če nima morda drobiža. Detektiv je pokazal svojo listnico z izposojenimi tisočaki: Nimam, pogledjte. Bogati znae ne je še poklical avtotaksi, da bi ne hodili peš v tako važnem poslu. Tako so vsi prišli v hotel. Dunajčan je izvelkel iz kovčega zlatino in jo položil na mizo. Tedaj je bogati Rašič izvelkel samokres in ga naperil na Dunajčana. Pokazal mu je policijski znak pod suknjo in zažvižgal. Vstopili so trije detektivi, ki so že čakali na hodniku in aretirali Dunajčana ter zaplenili vtihtopljeno zlato. Detektivki so preiskali aretiranca in ugotovili, da se pišeta Josip Bauer in Feliks Bausch. Ker nista mogla plačati milijonske globe, sta bila obsojena na 1 leto ječe. Zaprl so jo v zapore sreskega poglavarstva, od koder sta pred dnevi pobegnula. Najbrž sta že preko meje v svoji domovini. Zaplenjeno zlato bodo prodali na javni dražbi, gazda Milan bo pa dobil mastno nagrado.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

V soboto 20. t. m. sta se poročila Mr. Felix Kramarski, sin Mr. in Mrs. Kramarski, z gospodičino Carolin Valetič, hčerko Mr. in Mrs. Valetič. Bilo srečno!

Poročevalec.

Cleveland, O.

Poročati moram, da je pel naš operni pevec Mr. Ant. Šubelj na Western Reserve University College for Women. To je bilo navdušenje! Dvorana je bila nabito polna — čez 500 gojenk in profesorski zbor. Moral je mnogo pesmi ponavljati. Nastopil je v narodni noši in gđ. Steinitz, tudi v narodni noši, je prevedla pesmi v angleščino. Seznanil se je z jako uglednim profesorjem Dr. Clemens-om, kateri ga je povabil na svoj dom in ga je predstavil uveljavljenim osebam v glasbenih krogih. Največ uspeha je imela pesem "En čuštar me je vprašal".

V Collinodu je bila dvorana nabasana do zadnjega kotička in moral je 10 pesmi dati za encore. To je bilo v nedeljo.

V četrtek bo pel v Women City Club za International Institute. Ameriški listi delajo dobro reklamo zanj.

V Cleveland je dospela iz domovine operna pevka Mrs. Pavla Lovčeta, ki priredi v nedeljo v Narodnem Domu koncert. Želeti bi bilo, da bi s Šubljem parkrat skupaj nastopila.

Pozdravi!

Poročevalec.

Novice iz Slovenije.

Grozna žrtev neznanega Landruja na Bledu

Ob ogromni severni steni prostrane Jelovec, ki štrli nad blejsko kotlino, se nahaja poznana in priljubljena izletna točka Babji zob, zlasti znana po svojem razgledu, podzemeljskih jamah in romantični okolici. V zadnjem času so jo obiskovali zlasti tudi letoviščarji z Bleda. Pri jami Babjega zoba je odkrila orožniška patrulja z Bleda, ki sta jo tvorila Davorin Frece in Martin Otrin, kup ožganega sloveškega okostja, ki je pričal, da se je moral na tem mestu zgoditi grozen zločin.

Orožniki so bili na to zagonetno najdbo takoj pozorni in so natančno preiskalo okolico. Poleg ožganih kosti človeškega trupla so našli na pogorišču kos ženske srajce, ki je bila na zgornjem delu obrobjena s klekanimi žipkami, ter par ženskih svilenih nogavic. Končno so našli še zlato zapestnico za žensko ročno uro iz alpage. Vložilji del za uro je četrveroglat. Na enem delu zapestnice je utisnjena črka A. Druzih znakov ni bilo mogoče izslediti, enako ne predmetov, ki bi mogli pojasniti, ali dali dovesti na pravo sled za ugotovitev identitete ženskega trupla.

Dasi pa je stvar v pogledu identitete še povsem zagonetna, se vendar s sigurnostjo sklepa, da gre za truplo kake letoviščarke ali nedeljske turistinje iz boljših krogov, o čemer pričajo preostale njene stvari. Nadalje se s precejšnjo verjetnostjo sklepa, da gre tu za zločin iz sadizma, kakršnemu je bil vdan Landruj.

Umorjena je imela najbrže na svoji poti k Babjemu zobu spremljevalca, ki jo je pri jami umoril. Lahko, da je zločin izvršil iz roparskega namena, toda verjetneje je, da iz strašne perverzne nagnjenosti. Truplo umorjenke je na kose razsekalo, kar se da sklepati iz kosti, ki so bile razsekane in na kup zmetane. Nemoteno je morilec razsekane kose trupla sežgal na pripravljenem ognju. Da ni bila umorjenka domačinka pričča tudi dejstvo, da v blejski okolici ne pogrešajo nikogar, kakor so dognale orožniške poizvedbe. Orožniki so zatorej te dni neprestano poizvedovali po hotelih in letoviščarskih stanovanjih. Preiskava bo očitno zavzela širok obseg in je razumljivo, da blejsko prebivalstvo s skrajno napetostjo zasleduje njen potek.

Tragično smrt družinskega očeta

5. okt. okoli 15. ure se je v rudniškem kamnolomu v Zagorju, smrtno ponesrečil 49-letni delavec Franc Gorišek. Kakor pripoveduje delavec Vinko Kovač in

Franc Odlaček, ki sta skupaj z Goriškom po razstrelbi skalovja odstranjevala kamenje, so bili v kamnolomu razvrščeni tako, da je Gorišek čstil teren nekaj metrov višje nad njima. Izenada se je utrgala plast kamenja, kakih 10 metrov nad Goriškom, od katere je velik kamen zadel Goriška v glavo in ga omamilo, da se je skotatil navzdol po skalovju. Med padcem je Gorišek zadel ob Kovača in Odlačka, vendar in k sreči ni izpodbil, ker sta se še pravčasno ujela za skalo in vrv. Gorišek je še letel nekaj metrov navzdol, nakar je priletel z glavo ob veliko skalo in obležal na mestu mrtev. Njegova tovariša sta odnesla le lahke poškodbe. Kovača so oddali v domačo oskrbo. Odlačka pa v bolnico Bratovske skladišnice.

Strašni dogodek je opazovalo več ljudi, med njimi tudi Goriškov sin, ki je delal v kamnolomu na nasprotni strani. Tresoč se od razburjenja in jokaje je prišel k očetu, ki pa je bil že izdihnil...

ZAHVALA.

Podpisani se pristočno zahvaljuje veseličnemu odboru newyorških društev ter rojakom v New Yorku za poslani mu znesek \$5.00. Podpisani je še vedno na stavki ter je navezan le na pičle prispevke, ki jih dobi od unije.

Mike Smith,
Primrose, Pa.

POZDRAV!

Tempotom pošiljam najiskrenejše pozdrave iz New Yorka vsem Slovenkam in Slovincem v Brad-dock, Pa., posebno mojima dvema hčerama in njenim možem. Tukaj se imam prav imenitno. V par dneh pa upam že na srečno in veselo svidenje.

Mrs. Annie Arhar.

STE LI VEDNO SLABE VOLJE?

Ako ste slabe volje, tedaj poskusite

TRINERJEVO
GRENO VINO

ki vas popolnoma prevredli. Kremenjavost se spremeni v nasmech, vi se bode počutili novega moža. Ta za- nesljiva želodena tonika odpravi ne- prebravnost, slab apetit, zaprtico in glavobol. V vseh lekarnah. Pišite po brezplačni vzorec na Jos. Triner Co., 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. in priložite 10c za poštno troško.

BREZPLAČNI VZOREC KUPON

Ime
Ulica
Mesto, državaZAKAJ SO NAŠE POŠILJATVE
NAJCENEJŠE IN NAJHITREJŠE?KER JE NAŠ PROMET NAJVEČJI IN KER SO NAŠE
ZVEZE V STAREM KRAJU NAJBOLJE VPELJANE!

Udobnosti, ki izvirajo iz poslovanja v velikem obratu, pridejo našim strankam v korist.

Naši stroški za posamezno nakazilo so manjši, vsled česar se cene pri nas nižje kot pri agentu ali zavodu, ki mora poslati vaše nakazilce v izvršnje v New York.

Hitrost našega poslovanja je nedosegljiva, radi našega velikega prometa lahko vzdržujemo tako obširne zveze, da se posreča našim naročnikom največjo pozornost.

Naše denarne nakazilce oddajemo s vsakim brzoparnikom, ki odpiše iz New Yorka — torej brez zamude in nadaljnjega posredovanja.

Naše cene so objavljene dnevno v listu "Glas Naroda". Za zneske nad \$200.— računamo primerne nižje cene, katere vam radovalje oporečimo predno nam pošljete nalog.

Mi imamo največ poslov s strankami iz New Yorka, kar dokazuje, da so lahko okolišči v našem poslovanjem vsaki, pa najbo to tako daleč proč od poslovnega središča Amerike.

Pošljite torej vaše prihodnje denarne pošiljate nam v izvršitev.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET.

NEW YORK

Peter Zgaga

Izvanreden slučaj.

— Ali boš tako dober, da boš na mojo ženo pazil? — ga je vprašal Polde in ga proseče pogledal.

— Tisto pa tisto, — je odvrnil Tone. — Saj imam čas. Delam tako ali tako ne. Če mi daš tistih petnajst galon vina, ki ti je od poroke ostalo, bom vedno doma in bom dobro pomekal.

— Hvala ti, dragi prijatelj, hvala ti. Sodček bom še nočoj k tebi privahil.

— Nič se ne boj. Vsako jutro jo bom slišal, ko bo vstala in od tistega trenutka se bo pričela moja služba.

— V svoja vrata zvrta luknjo in pazi na vsak njen korak, ki ga bo storila po veži. Če bo šla na cesto, pojdi za njo. Če bo šla ponovi ven, ji bodi neprestano za petami. In če boš kaj nenavadnega opazil, mi telegrafiraj. Tukaj imaš pet dolarjev za telegram. Upam, da ne bo nič nenavadnega in da ti ne bo treba telegrafirati.

— Še enkrat mu je Tone zatrdil, da bo pazil nanjo kot na punčico svojega očesa, segla sta si v roko, in prijateljska pogodba je bila zaključena.

Polde je precej pomirjen odpo-

taval v domovino. Tone je pa za- yzel svoje mesto pri vratih. Skozi izvrtano luknjo je neprestano opazoval. Od jutra do večera in pozno v noč.

Tone je bil dober opazovalec.

Polde je nestrpen dospel v domovino, misleč, da ga čaka usode- poln brzovjav. Toda brzovjava ni bilo. Toda par dni po svojem prihodu je sprejel od Tonea pismo, v katerem mu naznanja, da je vse ponavadi, da je vse tako kot je bilo na dan njegovega odhoda.

— Nje sploh še videl nisem, odkar si ti odnesel pete, — mu je pi- sal Tone. — Jed si da prinesi iz restavrantu ter je noč in dan v copatah. Če mi verjameš ali ne, odkar si odšel, ni še prestopila hišnega praga.

Potekali so dnevi in tedni.

Polde je uredil zadevo glede dedščine.

Nekega jutra bi bil pa skoro o- medel. S tresočimi prsti je raztrgal ovoj telegrama in telegram se je glasil:

New York City, 1. okt.

Nekaj nenavadnega.

Tone.

In ubral jo je proti Ameriki, da se je kar kadilo za njim.

Enajstega oktobra se je že izkr- eal v newyorškem pristanišču.

Stopajoč po stopnicah proti svo- jemu stanovanju, je prošil Boga, da bi žene ne srečal in da bi bil Tone doma.

Žene ni srečal, in Tone je bil doma. Na postelji je ležal in grdo se je držal. Najbrž mu je vina že zmanjkalo.

— Hvala Bogu, da si prišel, — ga je pozdravil, docim ga je Polde zgrabil za roko ter siknil skozi zo- be:

— Natančno povej, kako je bi- lo. Ali je zdrava? Ali joka?

— Popravice ti povem, da je ni- sem videl, odkar si odšel, dasi sem vedno pogledal skozi luknjo v vratih, kadarkoli sem začel kora- ke v veži. In tudi bolna ni, ker sem slišal vsak dan iz njenega sta- novanja petje in smeh.

— Kaj pa je bilo 1 oktobra, ko si mi telegrafiral.

— O ja, že vem. Nekaj nenavad- nega. Od osmih zjutraj do enaj- stih zvečer sem oprezal pri vratih, gledal, poslušal in oprezal, toda nič in nič. To je bilo nekaj nena- vadnega. Šel sem in sem ti tele- grafiral.

— Kaj misliš s tem? — ga je vprašal Polde. — V čem tiči ta ne- običajnost? Kaj se je zgodilo tisti dan tako nenavadnega, da si mi telegrafiral.

— I, baš tisti dan in edino tisti dan ni bilo k nji nobenega prija- telja in znanca.

— Kaj pa druge dni? — je vprašal Polde, zelen od jeze.

— O druge dni so pa prihajali od jutra do večera in pozno v noč sami mladi fanti. Samo 1. oktobra ni bilo nobenega. Ali ni to čudno, kaj?

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Valentin Katajev:

RAZBURLJIVA ZMEŠNJAVA

— Bratje, kakšna nesreča! Izgubili smo revizijsko komisijo!

— Bedarija! Saj vendar ni šivanka?

— Šivanka ni. Res da ne.

— Nu torej, jo bomo že našli. Le urno na delo: ali ste jo iskali pod mizo?

— Iskali. Je ni.

— Hm. Nemara pa tiči kje za omaro?

— Tudi ne. Iskali smo jo.

— Geografski čudež!

— Nu...da...

— Morebiti pa so jo pomeli na dvorišče? Ali ste jo iskali v skrinji za smeti?

— Iskali.

— In ste skrbno prebrskali vse smetišče?

— Dodela.

— Pa je ni!

— Je ni in ni.

— Hm! Zares čudno. Niti predsednika niste našli na smetišču?

— Ni ga ondakaj, predsednika. Iskali smo ga. Nismo ga našli.

— Naj se sam Bog usmili!

— Sicer pa: kdo je naš predsednik? Kaj če bi poslali koga na njegovo stanovanje, da bi ga poiskali?

— Kdo je predsednik? Zloidi ved. Pravi, da je temnopolt, srednje postave.

— Kaj še! Plavalas je, sila visok; zdi se mi, da malec šepa na levo nogo.

— Prazne marnje! Plavalas je, pravite? Ne bodite smešni. Prav nič ne šepa. Debel je, plešast. Tetka Nastazija ga je videla na lastne oči.

— Brž privedite tetko Nastazijo!

— Naj sama pove, kako in kaj!

— Eh, to ste mi pametni, bratci! Tetka Nastazija je vendar že lani umrla.

— Nu, z ženskami je vedno smola. Te vedno umrje ob nepravem času.

— Nezaneseljiv element!

— Naj v miru počiva...

— Toda kaj storiti, tovariši: kje je predsednik?

— Kaj storiti? Nič. Ni ga — pa ga ni.

— Hm. Neki izhod moramo najti.

— Hm... da!

Veste, bratci, naj zloidi vzame predsednika. Toda komisijo mo-

ramo vsekakor najti. To zadostuje.

— A kako jo najti, če je ni nihče videl?

— In če ne poznamo posebnih znakov!

— Siten položaj... naravnost mednarodno...

— Bratje! Rešil sem!

— Govori!

— Predlagam, da se zasede vsa okolica šest kilometrov na široko in da pregledamo vsakega človeka. Z božjo pomočjo bomo našli one, ki jih iščemo.

— Tako je!

— Naprej, sokoli! Naskok, zasedi!

— Vsi v vrsto... Zasedimo izhode in vhode. Nihče ven, nihče noter!

— Ej, državljani, postoj trenut! Morda ste vi slučajno član naše revizijske komisije?

— Bog se vas usmili, sodrug! Jaz sem delavec, pošten človek, nikar me ne... Pravkar bežim v Moselprom, da si kupim svačice...

— Prišezite, da niste član!

— Tako mi Bog pomagaj... In da bi na onem svetu...

— Dobro... Pojdi.

— Ej-j-j!

— Državljanke, stoj no za hipec! Stopite malo bližje! Ali ste slučajno članica naše revizijske komisije? Gledajte mi v oči!

— Ste li pri pameti, ljubi ljudje! Je sen iz Tambora, sam Bog me varuj, da bi— Saj vidite: imam očeka na prsih...

— Otroka? Kaj pa, če je ta član naše komisije?

— Za božjo voljo, saj je star komaj tri mesece. Še govoriti ne ume. Bog se vas usmili, tovariši...

— Ej, čakajte, tetica: tudi naša komisija nima najbrž več kot tri mesece...

— In govoriti tudi ne ume...

— Tu se nekaj ujema. Pokažite otroka!

— Milost, dragi bratje. Iz Tambora smo. A z otrokom se...

— Lažje izhaja!

— Ej-j-j! Psi! Figura! Postoj! Ali nisi slučajno član naše revizijske komisije?

— M... me-e-e! Me!

— Fej, zloidi!

— Koza si hotel pristeti v našo komisijo! Nu, v tej zmešnjavi se lahko človeku še kaj hujšega primeri.

— Kar mirno po svojih opravkih, državljani kotel! Ne zamerite, da smo vas žalili; častitega izvenstrankarskega kozla smo hoteli napraviti za člana naše revizijske komisije!

— Me! Me! Me!

— Nu, ali ste vse pregledali?

— Vse.

— Kako je?

— Pa nič ni. Revizijske komisije ni in ni. Izginila je, pa konec.

— Ali ste jo iskali pod mizo?

— Smo.

— In v pomijah?

— Tudi.

— Za omaro?

— Iskali. Je ni.

— Bratje! Stojte! Kaj če bi jo iskali v blagajni?

— Tam še nismo... Samo tam kaj ne...

— Izborni. Išcite jo v blagajni. Urno! — Nu, kako je?

— Kako, prazna, pravite?!

Kje pa je denar?

— Denarja ni.

Nastopil je tesnoben molk.

Mnogi so se praskali za ušesi in so jeli bridko tožiti.

KLETEV INDIJSKEGA FAKIRJA

V zvezi z nedavnimi poročili o velikih povodnjah v dolini Kabul gise v "Timesu" neki polkovnik, ki je dolga desetletja služil v Indiji, o zanimivem slučaju, ki mu je bil sam priča pred davnimi leti. Trije častniki njegovega polka so iskali na bregu reke Kabul pripravne mesto, kjer bi se postavili letno bivališče, ki ga Angličji imenujejo "bungallow." Ko so našli ugodno mesto, so pričeli s stavbo in se niso brigali za proteste nekega starega fakirja, ki je dejal, da je izbran kraj sveto mesto in se ne sme oskrniti s kakšno človeško stavbo. Častniki so se samo smejali njegovim protestom in njegovim grožnjam, da jih bo radi svetokrunstva zadela huda kazen. Fakir je dejal tudi, da bo kazen trajala dve leti. Ko je bila hiša postavljena, je bil kmalu eden izmed častnikov po nesreči ubit pri igranju pola z konja tako nesrečno, da si je zlomil vrat in obledel mrtev. Tretji častnik pa si je začel domišljati, da ga čaka smrt v vodi in ni nikoli šel v reko ali sploh potaval po vodi. Odrkel se je celo dopusta v Anglijo, da bi mu ne bilo treba potovati po morju. Ko sta bili napovedani dve leti skoro pri kraju, se je tisti častnik dal vseeno prepovoriti, da napravi s prijatelji krtekizlet po reki Jumi v Alahabadu. Čoln se je pri tem prevrnil in ker je bila reka slučajno zelo plitva, so se vsi izletniki rešili, samo častnik, ki ga je težila fakirjeva kletva, je prišel pod čoln in utonil. Kljub smrti vseh treh častnikov pa še ni bilo dovolj zadoščenja za svetokrunstvo. Naslednjo pomlad je reka Kabul udrla preko bregov in odnesla usodno hišo; vrgla jo je neke skale in med domačini ni bilo dobiti za noben denar delavcev, ki bi jo bili potegnili na breg. Poročevalec pravi, da je dandanes videti ostanke te hiše, ki se jih nihče ne upa dotakniti.

KONCERTI A. ŠUBELJA

27. oktobra, Girard, O.
28. oktobra, Lorrain, O.
18. novembra, Chisholm, Minn.
25. novembra, Duluth, Minn.
16. decembra, Pueblo, Colo.

GROZDJE

Kot je rojakom že znano, da imam večletne skušnje o grozdju. Predlagam grozdje vseh vrst na drobno in na drobno. Tudi cele kare naravnost iz vinogradi ali pa od tu.

BLAGO IZVIRNO, CENE NIZKE.
Newyorško grozdje je letos en mesec zgodnjeje in prve poljajve se prične 15. sept.

Burkley Produce Co.

17th & FINE STS.
PITTSBURGH, Pa.
Bell Phone: 3900 Atlantic
LEO ŠKODA, Manager

Iz Detroita v Waukegan.

Piše Jože Zelenc.

Nadaljevanje

Kot povsod v drugih krajih, je bil tudi tukaj moj prvi novi naročnik Vrhničar ex-aklerman Fr. Arhar. Drugi je bil Jakob Hodnik. On je sedaj formen v tukajšnjem tenderju v usnjarni. Tretji pa je bil Jakob Nagode. Tudi on je tu zelo popularen. Pravil mi je, kako z uspehom je prirejal plesne večere v mestnih dvoranih kakor tudi v Narodnem domu. Pritoževal pa se je, da mu odbor Narodnega doma ni še v vseh slučajih posebno na roko. No, pa on si že zna pomagati.

Kamorkoli pridem, se sliši naše vrhniško narečje: **Vse tako pa da-mače.**

Enako je tudi okolica. Povsod lepe nove hiše naših rojakov, katere spoznaš takoj, ko vidiš pred hišami vsajena drevesa mladih lip, na oknih košate roženkrate, pa tudi kak turški nagelj se vidi tu pa tam. Okrog hiš dosti prostora in vsakovrstnih rož, za hišo vrt za zelenjavo in gredice lepe povezane endivije. Takoj torej lahko pogruntaj, v kateri hiši je slovenska gospodinja.

Ni čuda, ko mi je rekla Ančka: Jože, kajpa če bi midva kar tu v Waukegan ostala, in res sva že 1. oktobra dobila snažno in komodno stanovanje pri Tonetu Celarec. Odstopil nama je lep kos vrta, gredo endivije in druge zelenjave, ter prostoren del v kleti, kar je tudi pomembno sedaj pred sv. Martinom.

Stanovanje imava zgoraj, kjer se iz kuhinjskega okna vidi v daljavi 5 blokov baš na jezero Michigan. Malo na levo pa gozdiček, sedaj v barvah indijanskega poletja, tako da je razgled vedno krasen.

Hišna gospodinja, Tonetova žena, je Mrtnečeva Miska iz Saprja. Tako da sva tudi v hiši med samimi znanci iz starega kraja. Kje drugje v Ameriki bi zamogel dobiti vse take ugodnosti? Ni se torej čuditi, da sva se nastanila v Waukeganu.

Dasi je Tone še sam kot kak fant, ima že tri hčere in dva sina zaposlena pri raznih obrtnih, edino najmlajši hodi sedaj še v višjo šolo. Hčerka Mary pa ima v hiši moderno urejen Beauty Parlor ter je posebno pred kakimi veselicami zelo zaposlena. Saj pa tudi izgleda tista, ki pride iz njenega Studio kakor bi jo iz skatelec vzev.

O seveda: naprešali smo ga pa tudi že nekaj za silo, ter je Zgaga takoj uganil za vzrok zaostalega poročila o potovanju iz Detroita v Waukegan. Kako pa je bilo dolgčas brez njega in težko, da bi ves pridelek čakal sv. Martina, da bi ga nam krstil.

Newyorški slovi tudi po srednjem zapadu in je zelo obrajtan. Je pa tudi kvoder dražji kot michiganski. Newyorški stane 75c basket, michiganski pa 50 do 60c. Za californijsko so pa cene zmerne, tako da suše tudi letos ne bo treba trpeti, pa naj bo izvoljen Smith ali Hoover.

Prav vesela zabava se je razvila neke nedelje popoldne v hiši Mr. in Mrs. Andreja Bartel v družbi njegovih bratov Johna in Pavla ter več drugih znancev. Prava redkost, na mizi je bila čista starina lamskega prideka. Zelo vesela in navdušena, do smo se po tolikih letih zopet sešli, sta bila tudi sošoleci Anton Kobal in Tomaž Seršec.

Omeniti vredno je, da je bil Pavel Bartel izvoljen na zadnji konvenciji J. S. K. Jednote na Ely, Minn. za glavnega podpredsednika, kar je zopet dokaz, do kakih častnih mest se povzdigujejo sošoleci iz enajste pod Mostom na Vrhniko. Pavle, sprejmi k izvolitvi moje iskrene čestitke!

Sploh pa je že od nekaj znana živahna agilitnost Franekovih fantov z Vrhnike.

Naši pogovori so se vrteli večina okrog Vrhniške. Posebo s vsakega zanimale slike krajev v omejenem obsegu, kot pri Lintvernu, Stari malen, procesije na veliko soboto in sv. Telesu, vrveje pri sv. Trojici na kvaterno nedeljo in druge zanimivosti s potovanja, katerih sem prinesel mnogo seboj.

Radoveden sem, če ljubijo vsi rojaki svoje kraje tako kot Vrhničanje svojo Vrhniko. Domačini, ki so tu že po 20 do 30 let, se zanimajo za vsako podrobnost o svojem rojstnem kraju. V spominu jim je ime vsakega klanca ali kota v Raskoven na Blatnem dolu ali v Beškem. Dasi imajo mnogi tu svoje odrasle otroke, nekateri že poročene, vendar si skoro vsak želi še videti kraj in lepo okolico, kjer se je rodil. Saj pa se človeku ko odraste tudi v resnici vse lepše vidi kot v otroških letih, če mu je le količjak krasota narave pri sreč.

Kot razvidno, bo šlo leta 1930 na Vrhniko zelo mnogo znancev, kolikor sem seznan iz njih pogovorov na mojem potovanju. Imeli bodo takrat posebno lepo priliko biti navzoči pri odkritju spomenika velikemu pisatelju Ivanu Cankarju na Vrhniko.

Kaj takega Vrhnika še ni doživela, da bi bilo toliko domačinov in drugih rojakov iz Amerike naenkrat skupaj na trgu. To bo res nekaj krasnega. Da bi se le preveč onih, ki so se odločili za ta izlet med tem ne skesalo.

Da bo spomenik res Cankarja vreden, je odvisno, koliko se bo zbralo do spomladaj drugega leta tu v Ameriki. Še bolj pa bi bili navdušeni za to idejo rojaki tu v Ameriki, če bi se tu pa tam poročalo potom slovenskih ameriških časopisov, kaj se je zadnjega pol leta ukrenilo in delalo v ta namen tudi v starem kraju.

Uverjen sem, da bo zelo mnogo k temu pripomogla tudi velikopotezna prireditev v Detroitu zadnjo soboto pri koncertu, kjer je sodelovalo skupno 12 tamošnjih društev in klubov.

Waukegan je bil eden prvih, kateri je zbral med tukajšnjimi rojaki lepo svoto \$100. Zbralo bi se gotovo še več, da ni bila v tekni istočasno tudi akeja za Vilharjev spomenik, za katerega je prispeval Waukegan od velike prireditve kar svoto \$400.

Kar je Slovencev tu v Waukeganu, je pretežna večina z Vrhniške in okolice Zaplane, Podlpe, Polhovoga grada, Borovnice, še celo iz Kurena se ga dobi. Kar jih je iz drugih krajev, je pa eden ali drug poročen z Vrhničanko ali pa ima Vrhničan ženo iz drugega kraja. V mnogih slučajih pa sta tudi oboje z Vrhniške. Celo Stajerec sem iznašel na 10. cesti. Kot drugi, je tudi ta zelo prijazni in dobre volje.

Pred leti je bil slovenski center na Market St., kjer so stanovali v tesnih stanovanjih lesenih hiš. Nekaj je nastanjenih še doli, večina pa se je preselila v okrožje 10. ceste, katera deli Waukegan in North Chicago.

Na tej cesti je tudi masivna stavba Narodnega doma. En blok naprej je slovenska cerkev, dvorana in šola, pod katero je lepo urejeno 4-vrstno kegljišče. Istotako je na tej cesti tudi več slovenskih obrtnikov.

Poleg Narodnega doma ima Frank Opeka lepo urejeno dry goods trgovino, veliko izbiro ženskih in moških oblev. V Narodnem domu ima Ignac Jereb Ice cream Parlor, isto tako ima Frank Čuden nasproti Narodnega doma. Nadalje ima Joe Drašler mesnico in grocerijo, Frank Petkovšek staroznana potovalno in notarsko pisarno, Jim Kirn, Hardware store, J. Ogrin grocerijo, Mrs. Mary Grom veliko izbiro ženskih klobukov, Frank Svete in John Sedej mehke pišave s kikom, največ prometna napravi Slovenska zadruga, kjer je mesnica, grocerija pekarija in sploh vse potrebščine za gospodinjstvo. Poslovodja tam je Mr. John Zalar ter ima zaposlenih v zadrugi 10 oseb, knjigovodstvo pa upravlja Mrs. Stritar, Jr. Kolikor mi je znano, imajo svoje trgovine nadalje bratje Čepon, grocerijo Frank Hočnik, Čepon mesnico in grocerijo, Frank Rep Ice cream Parlor, tako da se lahko dobi potrebščine, kar kdo rabi, vse pri slovenskih trgovcih.

(Dalje prihodnjije.)

IZ ŠPORTNEGA SVETA

Z leve na desno: Clark Griffith, lastnik Washington American Baseball teama, Edward Eynon, tajnik, in Walter Johnson, slavni baseballski pitcher.

Strah bogatih Parižank pod ključem.

Zadnjič smo poročali, da se je pariški policiji po dolgem prizadevanju posrečilo pojasniti zagnano tatvino v češkoslovaškem poslanstvu, kjer je vlomilec odnesel poslanikovi soprogi Osuski dragocen nakit. Vlomilca so izsledili v osebi mladega Srba Gjo-rića, ki se je pa pisul prav za prav Doridge. Šele zdaj prihajajo na dan zanimive podrobnosti o delovanju vlomilske tolpe, ki jo je vodil omenjeni Srb kot pravi vlomilec gentleman, eleganten pustolovec, strah vseh pariških palač in milijonarskih vil. Doridge je bil v stikih z najboljšimi pariškimi krogi in v tem pogledu je bil zelo izbirljiv. Svoj zločinski posel je opravljal samo ponoči, ko elegantni Parižani spijo. Občeval je z bogatimi Parižankami, s katerimi se je sestajal vedno samo v onih spalnicah, kjer je bila dama brez moškega. Skoro vse sestanke z odličnimi damami je porabil za drzne tatvine in marsikatera dama mu je nasledla, ker ni slutila, da je elegantni gospod eden najdrzejših pariških vlomilcev. Imel je ljubavno razmerje z mnogimi bogatimi Parižankami, obenem je pa kradel, kjer se je le dalo.

27-letni Doridge je tip vlomilec gentlemana. Prvotno je pariška policija mislila, da je Francoz, toda pozneje se je izkazalo, da je rodom Srb. Imel je osem pomočnikov, večinoma Srbov. Toda njegovi pajdaši so igrali le podrejeno vlogo, kajti Doridge ni hotel dati vjati iz rok. On je bil absoluten gospodar in poglavar vlomilske tolpe. Čedna družba je zahajala k bogatim pariškim robinam najraje v vlogi obrtnikov, zlasti elektrotehnikov. Tako se je lahko orientirala v stanovanjih, kje so spravljene dragocenosti. Pred nedavnim vlomom v vilo madame Vanderbilt je imel en član vlomilske tolpe ljubavno razmerje s sobarico omenjene dame in je seveda zvedel vse, kar je hotel vedeti poglavar tolpe, da bi mogel organizirati vlož.

Doridge je bil najspretnjši pariški vlomilec in posloval je tako brezhibno, da ni rabil tuje pomoči. Bil je izvrsten akrobat, znal je spretno plezati po fasadah, kar je bil glavni trik njegove umetnosti. V novejšem času je vlomil v palačo kneza Murata, ameriške milijarderke Vanderbiltove, v vilo senatorja Cornuda, v hišo veleindustrijalea Richlerja in v palačo češkoslovaškega poslanika dr. Osuskega. To so pa samo večji vlomi, kajti manjših ima na vesti nebroj. Povsod je odnesel velik plen, samo v palači veleindustrijalea Richlerja je imel smolo, ker so ga pravočasno opazili in moral je pobegniti.

Doridge je kradel po točno določenem sistemu. V spalnico se je splazil tako tiho, da ga ni mogel nihče slišati, in ko je stal ob postelji speče lepote, ji je naglo posvetil z električno svetilko v obraz. Dama se je prebudila in prestrašila. Prpd seboj je zagledala mladega, elegantnega in vlnudnega moža. Vlomilec se je povsod najprej opravičil, da prihaja tako pozno, obenem je pa

izjavil, da ne stori dami nič zalega, če mu brez obotavljanja izroči svoje dragocenosti. Seveda je vsaka dama raje oddala dragocenosti, nego da bi se pustila umoriti. Iz spalnice milijarderke Vanderbiltove je odnesel Doridge za 700.000 frankov dragocenosti, iz vile prince Murata pa za 400.000. Ukradene dragocenosti so prodajali njegovi pajdaši po izredno nizkih cenah prekupčevalcem. Večina dragocenosti milijarderke Vanderbiltove so prodali za 10.000 frankov.

Doridge ima na vesti 60 večjih in manjših vlomov. Policija bi ga najbrž ne bila izsledila, da sta nista izdala dva pajdaša, ki sta hotela prodati dragoceno spominsko broško. Dotični draguljar je čital v novinah popis broške in je ikrivaj opozoril policijo. Policija je sumljiva prodajaleca aretirala in zaslišala. Ko je prišla na njuno stanovanje, je bil slučajno navzoč tudi Doridge, ki se je baš posvetoval z njima o novih kupčijah. In tako je policija spravila na varno vlomilec, pred katerim so drhtele vse bogate Parižanke.

Kako se množi prebivalstvo Evrope

Avstrijski statistični urad je izdelal primerljavo tabelo o porodi in smrtnih slučajih v posameznih evropskih državah in objavlja sledeče zanimive rezultate: Največji odstotek živorojenih otrok izkazuje Ukrajina (40,2 na 1000 prebivalcev). Portugalska (37,6). Rusija in Rumunija (36) ter Poljska (30), najmanjši pa Švedska (16,8). Anglija in Estonija (17,8). Francija (18,7). Avstrija (19,2) in Nemčija (19,4). Največjo strjo umrljivost beležijo Portugalska (22,2 na 1000 prebivalcev), Rumunija (21), Rusija (19,8), Španija (18,8), Bolgarija (18,6) in Poljska (18), najmanjšo pa Nizozemska (9,8), Norveška (10,6), Danska, Nemčija, Anglija in Švica po (11). Povprečni prirastek prebivalstva za l. 1926. je tedaj največji v Ukrajini (22), ki ji sledi Beloruska (18,9), Bolgarija (17,2), Rusija (16,2), Portugalska (15,4) in Rumunija (14,7), najmanjši pa v sledečih državah: Nemčija (7,8), Avstriji (4,3), Estoniki (1,7) in končno v Franciji (1,3).

Prirastek Rusije (Bela Rusija, Ukrajina in Velika Rusija) znaša tedaj povprečno 19 na 1000 oseb, potemtakem se prebivalstvo Rusije pomnoži letno za 2.600.000 ljudi. Na žalost naš informator ne navaja odgovarjajočih števil za našo državo. Ako nas že med najvišjimi ni najti, nam mora biti v tolažbo, da nas ne navaja med najnižjimi.

DOMAČA ZDRAVILA

V saloni imam jedilno dišavo, Knjapovo jedilno dišavo in imortirana domača zdravila, katere priporoča moj Knjap v knjigi —

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina, za katere se rabi. V ceniku bodo našli še mnogo drugih koristnih stvari.

Math. P. Szilár

Box 772, City Hall Sta. New York, N. Y.

Znižana Brzovajna Pristojbina

ZA NAKAZILA V JUGOSLAVIJO

Za denarna nakazila bodisi v dinarjih ali dolarjih računamo sedaj za nakazila potom direktnega brzovajna v Jugoslavijo le

\$2.50

mesto kot do sedaj po \$4.—

Pristojbina za brzovajna pisma kot do sedaj po \$1.—

Pristojbina za izplačila v dolarjih znaša 2% oziroma najmanj 60 centov za nakazilo.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

ALI POTRBUJETE PERJE IN PUR NA POSTELJO?

Pišite nam svo-vanski trdki za uroec per-ja, katere pos-lijem vsakomur BREZPLAČNO, v saloni imamo tudi blazine in pernice. Pišite na naslov:

A. STETZ FEATHER CO.

128 Passaic Street, Passaic, N. J.

Njegova žena.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za "Glas Naroda" priredil G. P.

38

(Nadaljevanje.)

— In sedaj mir, Fe, — mir, — je rekel pritajeno, — z onim gor-
kim, dobrohotnim glasom, katerega je tako ljubila.

Ko se je odpeljal, je pričela s svojim nemirnim pohajkovanjem
po celi hiši. Obiskala je celo delavno sobo svojega moža, v katero
ni drugače nikdar stopila. Pritajeno je pobožala mizo ter omahnila
tako hitro v stol, ki je stal pred pisalno mizo.

Nekaj časa je sedela tako, a pokritim licem. Nato pa je dvignila
majhen zapisnik. — Na vrhnjem listku je stalo, notirano od nje-
gove roke:

— Ob osmih, — rob gozda.

Zastokala je, kot zadeta na smrt. Videla ga je v duhu ležati na
gozdnem travniku, — s prestreljenimi prsmi, — bledga in trdega.

— Hans, Hans, — je zakričala v najgloblji bolesti.

Nato pa je skočila pokonec ter pričela nemirno letati naokrog.
Se vedno je razmišljala, kako bi se dalo preprečiti to strašno nesre-
čo. Če bi šla k Forstu ter ga rotila, naj priznase življenje moža?
Ah, to bi pač nič ne koristilo! Če bi priznala nasprotniku, bi izro-
čal svoje lastno življenje. Tudi najbolj plemeniti človek smatra svo-
je lastno življenje za najbolj dragoceno — in tembolj še ta človek!
Bilo bi le nepotrebno ponižanje, če bi hotela iti k njemu!

In Hans sam? Če mu pove, da ve ona za vse, če ga prosi, naj
umakne dvoboja? Ah, vedela je, kaj bi se nato zgodilo. On bi zanikal,
da mora priti med njim in Forstom do dvoboja, on bi jo pomiril s
kako pobožno lažjo in jutri zjutraj bi bil vendar na mestu, da po-
nudi svoja prsa orožju nasprotnika.

Jutri zjutraj ob osmih!

Ah, ker je bila ženska, — le ženska brez moči, ki ni mogla ni-
česar storiti, je morala le trpeti in prenašati!

In kako je sovražila Forsta! V svojem sedanjem stanju bi bila
jač zmožna stopiti sama proti njemu s pištolo v roki ter ustreliti
Forsta, da na ta način reši Hansa.

Nato se je zopet stresla sama pred seboj ter svojimi lastnimi,
prenapetimi mislimi.

Tako so potekale ure s svinčeno težo, a vendar tako strašno in
neodolljivo hitro.

Hans Ritter se je vrnil domov ter prinesel svoji ženi pozdrave
od svoje matere.

Nato sta sedla nasproti k večerji in on je opazoval težkega srca
njene temno obrobene oči, ki so zle tako brez bleska in ugasle.

— Ona nosi s seboj nekaj težkega, — si je mislil, nemiren in po-
trt. — Če bi le mogel iznajti, kaj se vrši v njej! Ona trpi odločno
pod kako globoko, duševno depresijo.

Smatral pa je vendar za najboljšo, da jo pusti popolnoma mir-
no, da bo zopet našla samo sebe.

Ko sta sedela pri mizi, je vstopil služabnik ter sporočil:

— Gospod komercialni svetnik Volkmer prosi gospoda
za kratek, mujen pogovor. Gospoda komercialnega svetnika sem od-
vedel v sprejemni salon.

Hans Ritter se je dvignil takoj, ne da bi zapazil, da je Fe, kot
chromljena, omahnila nazaj v svoj stol.

— Oprostite, Fe, — jaz upam, da je le kratka motitev, — je rekel
mirno ter odšel ven.

Fe je sedela, kot ohromljena. Kaj je dovedlo Volkmerja sedaj
semkaj? Ob tej nenavadni uri? Ali je izvedel, da se bo vršil med
Hansom in njegovim zetom dvoboj? Ali je prišel, da to prepreči ali
posreduje, iz strahu, da bi Ellen umrla od razburjenja?

Ah, če bi Volkmer vedel, — potem, — potem je bilo mogoče že
upanje, da bo mogoče preprečiti to strašno stvar.

Če bi le vedel, če bi le vedel!

Sedela je kot ohromljena ter čakala.

Konečno se je vrnil Hans. Izgleda je zelo resen, bled in nemi-
ren ter zrl stran od nje, kot da se boji njenega pogleda.

— Kaj pa je hotel komercialni svetnik od tebe? — je vprašala
hripavo, brez povdanka in njene oči so vsele kot pojemajoče na nje-
govem obrazu.

On je zrl navzdol na svoj krožnik in v njegovem obrazu se je
nemirno streslo, kot da se bori proti nekemu razburjenju.

— Ničesar posebnega, — le trgovske stvari. Prosil me je, naj
izvršim jutri zjutraj nekaj poslovnega zanj, kajti on sam je oviran.

Ona se je potipala po svojem čelu.

— Ti, — in ti, — boš to prevzel? — je vprašala in bilo ji je, kot
da čuje svoj lastni glas prav iz daljave.

— Da, — je odvrnil raztreseno. — Jutri zjutraj boš morala sa-
ma zajtrkovati. Jaz se odpeljem proč v poslih že pred osmo.

Ona je omahnila nazaj ter se stresla.

Torej nobenega upanja več, — usoda se je bližala! Če je hotel
Volkmer posredovati, se mu to ni posrečilo. Ostalo je pri tem, da bo
moral Hans jutri zjutraj ob osmih stopiti pred Forsta.

In njej so zamolčali vse ta. Ona ni smela ničesar vedeti o tem.
Bilo je kot vedno v takih slučajih. Žena sme izvedeti za zlo šele po-
tem, ko ne more ničesar več izpremeniti na njem. Nato je smela ve-
diti — in nato je morala biti tiha, če je zlo prihrulo nad njo, če sta
moža ubila drug drugega! Šele nato je imela pravico izprazniti ča-
šo gorjupa — prav do dna.

Hans Ritter je bil sam odločno obvladan od nemirne misli ter
ni tako pazil na svojo ženo kot ponavadi. Ker pa jo je smatral danes
potrebno počitka, ni ostal dolgo v njeni družbi. Kmalu po večerji ji
je rekel, da potrebuje sam počitka ter ji želel lahko noč.

Pobožal jo je še enkrat po laseh.

— Prespi se dobro, Fe. Jaz bom že pazil nato, da ne boš jutri
zjutraj prebujena. Jaz zajtrkujem, zgodaj sam, ker moram, kot o-
menjeno, že zgodaj opraviti neke posle. Lahko noč, Fe! Upam, da
boš imela jutri zopet jasne oči!

S temi besedami je odšel iz sobe.

Ona je zrla za njim. Bilo ji je kot da mora zakričati naglas.

Tako gre od nje, mogoče v svojo smrt! Ali mu ni res prav nič velja-
la, da ni imel nobenega drugega slovesa zanj? V smrt je šel — mir-
no in nemoteno, — za njo, a slovo od nje ni pustilo njegovega sre-
ditvejske utripati.

Rada bi planila za njim, se oklenila njegovih kolen ter mu re-
kla:

— Ne hodi od mene proč! Pusti me umreti s teboj, — če že mo-
ra biti, — le ne pusti me same!

Z bolestnimi udi in tresočimi se koraki je odšla v svojo spalni-
co. Njene paleče oči so zrle ven v noč.

— Oče nebeški, — usmili se mene v bedi. — Pusti ga meni! —
Pusti ga meni! — je molila ter omahnila pri oknu na kolena.

(Dolje prihodnjik.)

Na svetu se vse ponavlja.

Znani Ben Akibov izrek, da
na svetu ni nič novega, velja tudi
za ruski boljševizem. Že v XI.
stoletja je vladal na Kitajskem
mladi cesar Čeng Sung. Ko je l.
1067 zasedel prestol, še ni bil star
20 let. Vladareske posle je prev-
zel v najhujših časih, ko je bila
na Kitajskem tako slaba letina,
da je zavladala silna lakota in
da so se začele širiti nalezljive
bolezni. Upori in oboroženi spo-
padi med pripadniki raznih po-
litičnih struj so bili na dnevnem
redu. Ljudstvo je bilo ogorčeno
in nezadovoljno. Mladi vladar je
bil slabik, ki se v politično živ-
ljenje ni vmešaval, marveč je pre-

pustil bedno ljudstvo njegovi us-
odi. Doba njegovega vladanja je
bila kot nalašč pripravna za ve-
like socialne prevrate. Med ljud-
stvom se je pojavilo mnogo soci-
jalnih reformatorjev, med kate-
rimi je imel največ privrženec
Van Gan Ču, ki je bil najzgovor-
nejši in najradikalnejši revoluci-
onar. Cesar ga je dal poklicati
k sebi in njegova zgovornost mu
je tako ugajala, da mu je omo-
gočil uvajati socialne reforme v
praksi. Van Gan Čunove soci-
jalne teorije zelo spominjajo na
Leninove.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v sta-
ri kraj, je potrebno, da je poučen o
potnih listih, prtljagi in drugih
stvarih. Vsi naši dolgoletni iz-
kušnje vam mi zamoremo dati naj-
boljša pojasnila in priporočila,
vedno le prvotne brzojavnice.

Tudi neizkušeni zamorejo potova-
ti v stari kraj, toda preskrbeti si
morajo dovoljenje ali permit iz
Washington, bodisi za eno leto ali
6 mesecev in se mora delati prošnjo
vsoj en mesec pred odpovedanjem in
to naravnost v Washington, D. C.,
na generalnega naselniškega komi-
sarja.

Glasom odredbe, ki je stogila v
veljavo 31. julija 1926 se nikomur
več ne pošlje permit po pošti, ampak
ga mora iti iskat vsak prosilec oseb-
no, bodisi v najbližji naselniški ur-
ad ali pa ga dobi v New Yorku
pred odpovedanjem, kakor kdo v
prošnji zaprosi. Kdor potuje ven bres
dovoljenja, potuje na svojo lastno
odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi no-
va ameriška priseljenška postava.
Glasom te postave zamorejo ame-
riški državljani dobiti svoje žene
in neporočene otroke izpod 21. leta
ter ameriške državljanke svoje mo-
že s katerimi so bile pred 1. junij
1928. leta poročene, izven kvote.

Jugoslovanska kvota znaša še ve-
dno 671 priseljenec letno. Do po-
lovice te kvote so upravičeni sta-
riši ameriških državljanov, moške
ameriških državljank, ki so se po
1. junija 1928. leta poročili in po-
ljudeli, oziroma žene in neporo-
čeni otroci izpod 21. leta onih ne-
državljank, ki so bili postavno
pripuščen v to deželo za stalno bi-
vanje tu. Vsi ti imajo prednost v
kvoti, od ostalih sorodnikov, ka-
kor: bratov, sester, nečakov, neča-
kinj itd., ki spadajo v kvoto bres
vsake prednosti v isti, pa se ne
sprejema nikakih prošelj na ame-
rikanke višje.

**SAKSER
STATE BANK**
82 Cortlandt Street
NEW YORK

NUDIMO VAM IZVANREDNO PRILIKO

in jamčimo prijetno in brezskrbno potova-
nje vsem rojakom, kateri se želijo udeležiti
našega

BOŽIČNEGA IZLETA DNE 8. DECEMBRA t. l.

s parnikom

"Ile de France"

našim rojakom najbolj priljubljen velikan francoske parobrod-
ne družbe. Oprema, hrana in postrežba je itak slehernemu
dobro znana in je vsako priporočilo nepotrebno.

V OSMIH DNEH V SLOVENIJI,

kjer Vas pričakujejo sorodniki, prijatelji in znanci. **SEDAJ
JE ŠE ČAS**, da vredite vse potrebno za odhod.

Za cene, preskrbo polovalnih listin in rezervacije obrnite se na

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET

NEW YORK, N. Y.

o pogubnih posledicah njegovih
reform. Toda vse njegovo pri-
zadevanje je bilo zaman. Pre-
okret je nastal šele, ko je mladi
in neizkušeni cesar uprl in ko je
zasedla prestol njegova mati Kao.
Ta je takoj odstranila vse soci-
jalne reforme in uvedla prejšnji
družabni red.

BITKA MED KMETI IN CIGANI

Blizu Novega mesta na Slova-
škem je taborilo okrog 150 ciga-
nov. Med cigani in prebivalci
bližnje vasi Pobeidim je vladalo
hudo sovraštvo, kajti cigani so
kradli, kar jim je prišlo pod ro-
ke. Zanašajoč se na svojo šte-
vilčno moč, so kradli pri belem
dnevu in kmetje so bili vedno iz-
postavljeni nevarnosti, da jih ci-
gani napadejo in oropajo; a more-
biti tudi pobijejo. V ciganskem
taboru so bili prepripi in pretepi
na dnevnem redu. Ciganska kri
je vroča in nikjer se ne odigrava-
jo tako burni in ljubavni prizori
kakor med cigani. Kmetje so se
hoteli iznebiti nadležnih sosedov
in so jim podrl vse kolibe, toda
oblasti so odredile, da so jih mo-
rali znova zgraditi. O drznosti
ciganov priča dejstvo, da je za-
četkom septembra neki kmet stre-
ljal po ciganih in ranil tri. Ci-
gani so bili zelo ogorčeni in so
zagrozili kmetom, da jim zaž-
go vas. In res so zažgali
dva kozole. K sreči si-
cer bi pogorela vsa vas. Pri dru-
gih požarih so vedno pomagali
gasiti tudi cigani, pri tem so pa
nalašč držali križem roke. Ni to-
rej čuda, da so bili kmetje še bolj
ogorčeni in jezni na nadležne so-
sede. Orožniki so vedeli, kakšno
razpoloženje vlada med kmeti.
Zato so tri najbolj razborite ci-
gane aretirali in zaprli.

S tem so jim orožniki rešili živ-
ljenje, kajti v nedeljo in v pone-
deljek, ko je bilo v omenjeni va-
ji žeganje, so se kmetje dogovorili
glede skupnega napada na cigan-
sko taborišče. Jezilo jih je naj-
bolj, da so cigani nedavno do-
kri pretepli nekega vaščana
dečka. V noči od ponedeljka na
torek je navadilo 40 razjarjenih
in pijanih kmetov na cigansko ta-
borišče. Najprej so s kamenjem
in opeko razbili okna, potem se
pa navalili s palicami, vilami in
motikami na cigane. Nekateri
kmetje so tudi streljali. Razvila
se je krvava bitka, v kateri so raz-
jarjeni kmetje do smrti ubili pet
ciganov in sicer enega moškega,
3 ženske in 6-letnega otroka. Dve
ciganki se borita s smrtjo. Šte-
vilo težko in lahko ranjenih še ni
ugotovljeno. Sedem težko ranje-
nih so morali prepeljati v bolni-
nico. Kmetje so doslovno razbili
cigansko kolonijo, ki je zdaj po-
dobna razvalini. Nobena cigan-
ska hišica ni ostala cela.

Neka ciganka je pripovedovala
po napadu orožnikom, da so raz-
jarjeni kmetje rđvli v njeno kočjo
in vprko nje ustrelili njeno 6
letno hčerko. Mater so s palico
tolkli po glavi in ko se je zgrudila
vsa okrvavljena na tla, so se stre-
ljali po nji in jo ranili. Neka
druga ciganka je skušala pobeg-
niti, toda kmetje so jo dohiteli in
ji razbili najprej glavo, potem so
jo pa še ustrelili.

Kmetje so zelo ogorčeni, da je
dignil napad na cigansko tabo-
rišče toliko prahu. Vaški župan
je izjavil, da so bili cigani do
skrajnosti brezobzirni in da vse
prošnje kmetov, naj oblasti pre-
pode nadležne sosedo, niso nič
pomagale. Orožniki, so napadale
aretirali. Med aretiranimi je tu-
di župan, ki je za napad vedel in
ki je napadale celo vodil. Obla-
sti bodo po razburljivem dogodu
prisiljene resno razmišljati o tem,
kako bi se dala ciganska nadlega
na Slovaškem odpraviti.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR
DEŽAVAH

Kretanje parnikov .. Shipping News

27. oktobra:
France, Havre (1 A. M.)
Belgenland, Cherbourg, Antwerp
Majestic, Cherbourg
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Volendam, Boulogne sur Mer, Rot-
terdam

21. oktobra:
Berengaria, Cherbourg
Pres. Harding, Cherbourg, Bremen

1. novembra:
Albertic, Havre
Columbus, Cherbourg, Bremen

2. novembra:
Paris, Havre (12let)
Olympic, Cherbourg, Antwerpen
Fernland, Cherbourg, Antwerpen
Minnewaska, Cherbourg
Cleveland, Cherbourg, Hamburg
Conte Biancamano, N. pol, Genoa
Veendam, Boulogne sur Mer, Rot-
terdam

6. novembra:
Saturnia, Trst

7. novembra:
Mauretania, Cherbourg
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

11. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

13. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

15. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

17. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

19. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

21. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

23. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

25. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

27. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

29. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

1. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

3. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

5. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

7. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

9. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

11. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

13. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

15. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

17. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

19. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

21. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

23. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

25. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

27. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

29. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

31. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

1. januar:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

3. januar:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

8. november:
Muenchen, Cherbourg, Bremen
Roma, Napoli, Genoa

10. novembra:
Homeric, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Hamburg, Cherbourg, Hamburg

13. novembra:
Presidente Wilson, Trst

14. novembra:
Aquitania, Cherbourg
Leviathan, Cherbourg

16. novembra:
Berlin, Havre

17. novembra:
Ile de France, Havre
Majestic, Cherbourg
Arabie, Cherbourg
Minnetonka, Cherbourg
Conte Grande, Napoli, Genoa
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rot-
terdam

21. novembra:
Berengaria, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen

22. novembra:
Meganthe, Havre
Dresden, Cherbourg, Bremen

24. novembra:
Olympic, Cherbourg
New York, Cherbourg, Hamburg
Augustus, Napoli, Genoa
New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

28. novembra:
Mauretania, Cherbourg
Columbus, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

30. novembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

1. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

3. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

5. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

7. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

9. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

11. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

13. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

15. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

17. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

19. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

21. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

23. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

25. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

27. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

29. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

31. decembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

1. januar:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

3. januar:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

5. januar:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

7. januar:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

9. januar:
Mauretania, Cherbourg, Bremen
President, Roosevelt, Cherbourg, Bremen

11. januar:
Mauretania, Cherbourg